

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **J. R.**, zast. JUDr. Milanem Václavíkem, advokátem, se sídlem Hradec Králové, Gočárova tř. 1105/36, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o plný invalidní důchod, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 3. 2006, č. j. 1 Cad 74/2005 – 44,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 9. 6. 2005, č. 59032100071, zamítla žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení žádost žalobce o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění. V odůvodnění rozhodnutí je uvedeno, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Jičíně ze dne 25. 5. 2005 není žalobce plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 20 %.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž namítal, že v důsledku výkonu trestu odnětí svobody, který vykonává ve V., se v posledním období snížila schopnost soustavné výdělečné činnosti do té míry, že již nemůže vykonávat žádné soustavné zaměstnání. Dále poukazoval na předchozí řízení o jeho žádosti o invalidní důchod, kdy podle posudku Posudkové komise MPSV ČR v Hradci Králové ze dne 18. 3. 2003 ve znění jeho doplnění ze dne 6. 10. 2003 byl pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanoven podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kapitoly XV., oddílu H, položky 56b na 20 % s tím, že tento pokles byl zvýšen o dalších 10 %, na celých 30 %. Pozastavoval se proto nad tím, že v nyní posuzované věci byla míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanovena pouze 20 % a domníval se, že jeho zdravotní stav nebyl řádně posouzen s tím, že bylo vycházeno z předchozího posouzení zdravotního stavu z roku 2002.

Navrhoval, aby byl vyžádán posudek od Posudkové komise MPSV ČR v Hradci Králové aktuálně pro stav v roce 2005. Žádal, aby napadené rozhodnutí žalované bylo zrušeno a věc jí byla vrácena k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze po provedeném jednání rozsudkem ze dne 17. 3. 2006, č. j. 1 Cad 74/2005 – 44 žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z posudku Posudkové komise MPSV ČR v Hradci Králové ze dne 16. 1. 2006 a z výpovědi žalobce. Podle uvedeného posudku činil pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kapitoly XV., oddílu H, položky 56b 20 %. V důsledku působení více příčin dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a se zřetelem k dělnické profesi zvýšila posudková komise procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti o dalších 10 %, na celkových 30 %. Soud konstatoval, že daný posudek je objektivní a přesvědčivý, a na jeho podkladě dovedl, že žalobce nebyl k datu vydání napadeného rozhodnutí plně ani částečně invalidní podle § 39 odst. 1 a § 44 odst. 1 a 2 zákona č. 155/1995 Sb. Napadené rozhodnutí žalované považoval za správné a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též jen stěžovatel) včas kasační stížnost. Namítal, že napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze schvaluje postup žalovaného, který aniž by zjistil skutečný stav zdravotního postižení žalobce, vydal napadené rozhodnutí bez ohledu na skutečnost, že tento není schopen vykonávat soustavně jakoukoliv práci. Tento jeho závěr opodstatňuje i posouzení zdravotního stavu vězeňskými lékaři, kteří zcela jednoznačně konstatovali, že žalobce ve výkonu trestu odnětí svobody není schopen jakéhokoliv pracovního zařazení.

Žalobce též vytýkal soudu, že neprovedl jím navrhované důkazy, a to provedení revizního posudku Posudkovou komisí MPSV ČR v Praze, tedy v místě jeho trvalého bydliště a za přítomnosti odborníků z oblasti ortopedie a neurologie. Vytýkal tedy neúplnost řízení ve vztahu k posouzení jeho zdravotního stavu. Podle jeho názoru není schopen vykonávat jakoukoliv práci s tím, že s ohledem na jeho kvalifikaci má možnost pracovat toliko v dělnických profesích. Tento jeho závěr koresponduje s doporučením posudkové komise, která v pracovní rekondaci konstatuje, že při zdravotním stavu může vykonávat pouze lehkou fyzickou práci bez nošení a zvedání těžkých břemen, bez přetěžování dolních končetin, bez dlouhých pochodů v nerovném terénu, bez dlouhého stání, v klimaticky příznivých podmínkách s možností dodržování pravidelné životosprávy. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V doplnění kasační stížnosti ze dne 4. 4. a 17. 6. 2006 uvedl stěžovatel, že jí podává z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), c), d) a e) s. ř. s. Namítal, že nebyl řádně vyšetřen a nemůže být zařazen do jakéhokoliv pracovního poměru. Žádal o přezkoumání nebo o nové posudkové zhodnocení svého zdravotního stavu. Namítal dále, že ve vztahu k potížím s páteří mu byl udělán pouze rentgen, aniž by mu bylo provedeno EMG vyšetření. Uvedené vyšetření by mělo prokázat kořenové dráždění. Žádal, aby mu bylo provedeno EMG vyšetření a znalecký posudek z oboru neurologie a ortopedie.

Žalovaná se k podané kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti.

Z kasační stížnosti vyplývá, že se stěžovatel dovolává důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), c), d) a e) s. ř. s., neuvádí však, v čem uvedené důvody spatřuje. Se zřetelem k tomu, že stěžovatel namítá zejména nesprávné a neúplné posouzení zdravotního stavu, a dále k tomu, že důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. je z povahy věci vyloučen, vychází Nejvyšší správní soud z toho, že stěžovatel podává kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 13/2003).

Z obsahu posudkové dokumentace bylo zjištěno, že stěžovatel žádal o invalidní důchod již v roce 2002. Podle záznamu o jednání Okresní správy sociálního zabezpečení v Jičíně ze dne 25. 9. 2002 nebyl stěžovatel shledán plně ani částečně invalidním. Z posudku Posudkové komise MPSV ČR v Hradci Králové ze dne 18. 3. 2003 a 6. 10. 2003, který byl vyžádán k žalobě stěžovatele proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 10. 2002, jímž byla zamítnuta jeho žádost o částečný invalidní důchod, vyplývá, že pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl stanoven podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kapitoly XV., oddílu H, položky 56b na 20 %, přičemž posudková komise uvedený pokles zvýšila podle § 6 odst. 4 citované vyhlášky pro vředovou chorobu a bolesti zad o dalších 10 %, na celkových 30 %. Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 11. 2003, č. j. 29 Ca 290/2002 – 25 byla žaloba stěžovatele směřující proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 10. 2002, zamítnuta, a rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 3 Ads 9/2004 – 50 byla zamítnuta kasační stížnost stěžovatele proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu. V posudkové dokumentaci se dále nachází záznam o jednání OSSZ v Jičíně ze dne 25. 5. 2005. Podle uvedeného záznamu byl pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanoven podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kapitoly X., oddílu B, položky 1a) na 10 %, přičemž vzhledem k dalšímu zdravotnímu postižení byl pokles zvýšen o dalších 10 % na celkových 20 %. Bylo uzavřeno, že stěžovatel nebyl plně ani částečně invalidní. Na to bylo vydáno nyní přezkoumávané rozhodnutí.

Předmětem přezkumného soudního řízení v posuzované věci bylo tedy rozhodnutí žalované ze dne 9. 6. 2005, jímž byla zamítnuta žádost o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění s odůvodněním, že stěžovatel není plně invalidní, neboť pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti činil pouze 20 %. Jedním z předpokladů pro vznik nároku na plný invalidní důchod je existence plné invalidity pojištěnce ve smyslu § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Bylo tedy třeba zjistit, zda stěžovatel ke dni 9. 6. 2005 splňoval podmínky plné invalidity ve smyslu tohoto ustanovení, t. j. zda pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti u něho činil nejméně 66 %, nebo zda u něho šlo o schopnost pro zdravotní postižení vykonávat soustavnou výdělečnou činnost za zcela mimořádných podmínek. Je tedy třeba uvést, že v daném případě se jedná o důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem a rozhodnutí soudu závisí především na jeho odborném lékařském posouzení. V přezkumném soudním řízení ve věci důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. v platném znění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise MPSV jsou oprávněny nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti občanů, ale též k posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti i k zaujetí posudkových závěrů o plné či částečné invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je tedy specifická forma správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde tedy o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí i znalosti z oboru posudkového lékařství. Nicméně i tyto posudky hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak takový posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti

a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá a ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity plně či částečně závisí především.

Stěžovatel v podané kasační stížnosti a jejím doplnění především namítal, že jeho zdravotní stav nebyl řádně zjištěn. Nejvyšší správní soud však uvedený názor stěžovatele nesdílí. Posudková komise MPSV ČR v Hradci Králové, která vypracovala posudek pro přezkumné soudní řízení, jednala v řádném složení, za přítomnosti odborného lékaře traumatologa. Ve svém posudku vycházela z ortopedického vyšetření ze dne 31. 3. 2005, neurologického vyšetření ze dne 31. 3. 2005, RTG vyšetření žaludku a duodena, RTG L páteře, RTG kyčelních a kolenních kloubů, z nálezu ošetřujícího lékaře ze dne 13. 1. 2006, z gastrokopického vyšetření ze dne 14. 6. 2005 a z přešetření stěžovatele v komisi. V obsahu posudkové dokumentace se pak dále nacházejí odborné lékařské nálezy z roku 2002 a 2003, které byly podkladem pro rozhodnutí o žádosti stěžovatele o invalidní důchod podané v roce 2002. Zjištění o zdravotním stavu obsažená v jednotlivých lékařských nálezech posudková komise posudkově zhodnotila a dospěla k závěru, že rozhodujícím zdravotním postižením stěžovatele v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu bylo ke dni vydání napadeného rozhodnutí poúrazové omezení pohybu levého kolenního kloubu. Ostatně s tímto závěrem stěžovatel u jednání soudu dne 17. 3. 2006 souhlasil, zároveň však poukazoval na onemocnění páteře a v kasační stížnosti se dovolával provedení vyšetření EMG páteře.

Nejvyšší správní soud však tento požadavek důvodným neshledal. Především je třeba konstatovat, že rozsah páteřního onemocnění je podrobně zachycen v nálezu RTG páteře ze dne 24. 3. 2005 a posudková komise toto zdravotní postižení posudkově zhodnotila tak, že jde o vertebrogenní algický syndrom bez kořenového dráždění. Navíc nutno zdůraznit, že stěžovatel se vyšetření EMG dovolával poprvé až v druhém doplnění kasační stížnosti, k čemuž již Nejvyšší správní soud se zřetelem k ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. nemohl přihlídnout. Podle citovaného ustanovení totiž ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží. Ze stejného důvodu nepovažuje Nejvyšší správní soud za důvodný požadavek stěžovatele uvedený rovněž až v kasační stížnosti, a to požadavek na to, aby jeho zdravotní stav byl přezkoumán další posudkovou komisí MPSV ČR v Praze. Rovněž i tento požadavek uplatnil stěžovatel poté, co byl vydán napadený rozsudek.

V posuzované věci Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel sice u jednání soudu uváděl, že žádá o vypracování znaleckého posudku znalců z oboru ortopedie a neurologie, avšak Městský soud v Praze se vypořádal s tímto návrhem tak, že v odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval, že provedení takového posudku považuje za nadbytečné zejména se zřetelem na objektivnost a přesvědčivost posudku Posudkové komise MPSV ČR v Hradci Králové. Nejvyšší správní soud se s tímto názorem Městského soudu v Praze ztotožňuje, neboť posudkové závěry učiněné v posudku ze dne 16. 1. 2006 jsou řádně odůvodněny a nejsou v rozporu s odbornými lékařskými nálezy obsaženými v posudkové dokumentaci.

Nejvyšší správní soud nemá pochybnosti ani o míře poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, která byla v posudku posudkové komise stanovena podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kapitoly XV., oddílu H, položky 56b na 20 % (na samé horní hranici). Posudková komise uvedla, že horní hranici procentního rozpětí volí pro rozsah postižení při základní diagnóze se zohledněním equinovarovity dolních končetin. Posudková komise dále uvedla, že v důsledku působení více příčin dlouhodobě nepříznivého stavu a se zohledněním dělnické profese zvyšuje procentní míru poklesu soustavné výdělečné

činnosti za užití § 6 odst. 4 citované vyhlášky o 10 %, t. j. celkově na 30 %. Konstatovala dále, že zdravotní stav k datu vydání napadeného rozhodnutí neodpovídal postižením uvedeným v příloze č. 3, 4 citované vyhlášky. V posudku je dále uvedeno, že na základě nálezu a zjištění při jednání dospěla posudková komise k závěru odlišnému od posudkového závěru lékaře pověřeného vypracováním posudku pro Okresní správu sociálního zabezpečení ve smyslu vyšší míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a v jejím zařazení.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že navrhovatel se mýlil, pokud se domníval, že jeho zdravotní stav nebyl k nové žádosti o plný invalidní důchod zjišťován. Ve věci, jak ostatně vyplývá jak z obsahu posudkové dokumentace, tak i z napadeného rozhodnutí, byl vypracován posudek lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Jičíně, podle něhož činil pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti 20 %. V tomto ohledu tedy z hlediska procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti je posouzení posudkové komise pro navrhovatele příznivější.

Dovolává-li se stěžovatel toho, že není schopen výkonu jakéhokoliv soustavného zaměstnání, nelze jeho názoru přisvědčit. Posudková komise v posudku uvedla, že při tomto zdravotním stavu může stěžovatel vykonávat lehkou fyzickou práci bez nošení a zvedání těžkých břemen, bez přetěžování dolních končetin, bez dlouhých pochodů v nerovném terénu, bez dlouhodobého stání, v klimaticky příznivých podmínkách s možností dodržování pravidelné životosprávy. Neschopnost stěžovatele k výkonu jakéhokoliv zaměstnání pak nelze dovodit ani z lékařských nálezů odborných lékařských pracovišť, kde byl stěžovatel vyšetřen. Na výše uvedeném závěru nemůže ničeho měnit ani tvrzení stěžovatele, že nemůže být zařazen do zaměstnání ve výkonu trestu, neboť podmínky pro zařazení do zaměstnání ve výkonu trestu jsou specifické a zřejmě je i omezen okruh zaměstnání, do nichž by stěžovatel zařazen být mohl. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti se však posuzuje podle zákona č. 155/1995 Sb. a vyhlášky č. 284/1995 Sb. bez ohledu na to, zda je žadatel ve výkonu trestu či nikoliv.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal kasační stížnost stěžovatele důvodnou a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel nebyl s kasační stížností úspěšný a žalovanému správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo (§ 60 odst. 1, 2 a § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. března 2007

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu